

Proposta de pla: Sistema d'ajut a la producció i estabilització del mercat vitivinícola de la DOQ Priorat

Motivació

Davant d'una conjuntura econòmica mundial incerta i la previsió d'una collita excepcional en volum, el Consell Regulador de la DOQ Priorat, amb el suport de l'INCAVI, ha dissenyat la proposta inicial d'un pla estratègic amb tres eixos bàsics:

- **Protecció de la Pagesia:** Garantir la recollida total de la verema en condicions econòmiques dignes. S'ofereix una alternativa real a la "verema en verd" estatal, la qual no s'adapta a la realitat orogràfica i socioeconòmica de la viticultura heroica del Priorat.
- **Pulmó Financer i Comercial per als Cellers:** Crear una reserva estratègica o "bossa de vi" gestionada. Això dotarà el sector de flexibilitat comercial en cas de recuperació dels mercats o de caigudes dràstiques de producció futures derivades del canvi climàtic (sequeres, gelades, etc..).
- **Sostenibilitat i Autosuficiència:** Constituir un fons de contingència permanent a la DOQ Priorat a partir dels excedents d'aquesta campanya, convertint el sistema en una eina d'autofinançament i de regulació de mercat per a crisis futures, tant econòmiques com climàtiques.

1. Condicionants i requisits d'accés (criteris d'elegibilitat)

Per assegurar la transparència, el rigor i el benefici real del teixit productiu, s'estableixen els següents criteris d'obligat compliment a data **1 de març de 2026**:

1.1. Per als cellers participants

- **Sanejament econòmic amb la DOQ Priorat:** El celler ha d'estar completament al corrent de pagament de totes les taxes, quotes i obligacions reguladores.
- **Pagament amb els proveïdors:** El celler ha de haver liquidat la totalitat dels deutes amb els viticultors proveïdors de les campanyes anteriors. L'incompliment d'aquest punt suposarà la denegació o expulsió immediata del pla.
- **Límit de volum emparat (màxim 50%):** Per aquells cellers que compren raïm, com a màxim el 50% dels quilograms totals de raïm entrats pel celler es podran acollir a aquest règim d'ajut. El 50% restant s'haurà de gestionar, contractar i liquidar de manera independent mitjançant els canals comercials habituals de l'empresa, respectant els preus de mercat.
- **Cellers que no compren raïm normalment:** En aquest cas poden entrar el raïm que tinguin capacitat de vinificar.

1.2. Per als viticultors

- **Inscripció i regularització:** Estar degudament inscrits al registre de viticultors de la DOQ Priorat i estar al corrent de les obligacions i quotes del Consell Regulador.

2. Fase de collita i finançament inicial (Tardor 2026 – Desembre 2026)

L'objectiu d'aquesta fase és injectar liquiditat immediata al viticultor sense extreure recursos operatius dels cellers durant la campanya de verema:

- **Lliurament del raïm:** Els viticultors lliuren el 100% de la seva producció als cellers adherits voluntàriament.
- **Retribució en espècie per vinificació (20%):** Els cellers retenen el 20% del raïm emparat pel pla sense cost inicial de compra. Aquest percentatge actua com a compensació pels costos d'elaboració, conservació i emmagatzematge del vi resultant. Si la solució ho permet, aquesta maquila es pagarà monetàriament en lloc d'aquest 20% en raïm que exposem en aquest punt.
- **Línia de crèdit tou de l'ICF (Desembre 2026):** A finals de desembre de 2026, els viticultors rebran una bestreta d'1,00 €/kg per al 100% del raïm assignat al pla, mitjançant un crèdit tou gestionat per l'Institut Català de Finances (ICF). Aquest crèdit s'amortitzarà directament amb les liquidacions de les fases posteriors.

3. Fase d'elaboració i presa de decisions (post-verema)

Un cop finalitzada la vinificació, i de conformitat amb el rendiment d'extracció oficial establert pel Consell Regulador per a aquesta campanya, els cellers i viticultors hauran de comunicar formalment la seva elecció abans de l'**1 de febrer de 2027** entre les opcions següents:

- **Opció A: Viticultor-Elaborador**
 - *Acció:* El viticultor retira el vi o part del vi equivalent al seu raïm per comercialitzar-lo sota la seva pròpia marca.
 - *Cost:* Abonarà un preu fix de **4,00 €/litre** més els costos d'embotellat corresponents.
 - *Reconeixement:* El producte final obtindrà la menció oficial de "**Viticultor-Elaborador**".
- **Opció B: Adquisició per part del celler**

En funció de l'evolució del mercat, pot donar-se el cas que el celler vulgui adquirir part d'aquest vi elaborat.

 - *Acció:* El celler decideix adquirir el vi de reserva o part d'aquest.
 - *Cost:* Abonarà un preu fix de **4,00 €/litre**.

4. Fase de tancament de campanya i regulació (límit: 15 maig de 2027)

Abans del tancament definitiu de la campanya, s'obre una finestra de mercat reguladora per donar sortida a l'estoc del Fons de Reserva cap a operadors del sector:

- **Cas 1 (Viticultor-elaborador extemporani):** El viticultor pot exercir el dret de retirada del vi sota les mateixes condicions de l'Opció A (**4,00 €/litre** + costos d'embotellat) i amb la categoria de "**Viticultor-Elaborador**".
- **Cas 2 (Aprovisionament de cellers col·laboradors):** En aquest punt ja tenim una certa percepció de la collita que s'acosta, i en funció d'això i de la situació dels mercats, els cellers poden estar interessats en l'adquisició de part d'aquest vi elaborat. Qualsevol celler inscrit i que hagi participat d'aquest pla de verema i que requereixi incrementar el seu estoc de vi de la DOQ Priorat podrà adquirir partides del Fons de Reserva a un preu regulat de **4,00 €/litre**.
- **Garantia financera de destil·lació de crisi:** Mitjançant l'acció combinada d'ajuts públics i el valor industrial de l'alcohol, el preu obtingut per la destil·lació cobrirà de manera prioritària i obligatòria l'amortització total del capital i els costos financers del crèdit tou de l'ICF expedit al desembre.

5. Efectes estratègics del pla (Beneficis a llarg termini)

- **Coixí de producció ("Bossa de vi"):** El manteniment d'una reserva controlada actua com un mecanisme estabilitzador. En campanyes futures afectades per inclemències climàtiques, aquest volum protegirà la quota de mercat internacional de la DOQ Priorat i evitarà la volatilitat de preus.
- **Fons de Reserva de l'ICF ("Bossa de diners"):** Els excedents econòmics generats per les vendes de vi a **4,00 €/litre** (Fase 4) o els romanents de la destil·lació es consolidaran en un Fons de Reserva permanent administrat per l'ICF. Aquest fons quedarà blindat institucionalment com a eina d'autofinançament per a futures crisis sectorials, garantint l'autosuficiència de la DOQ Priorat.

6. Sobre el crèdit ICF

Es va intentar encabir aquest pla en algun tipus de subvenció, però per un tema de tempos no era possible i vàrem optar per un credit ICF.

Per tal de protegir el interessos dels viticultors i cellers de la DOQ Priorat, es crearà una empresa que serà participada per la DOQ i amb un capital social de 3000 €. Es vol garantir una certa independència entre les dues entitats, i tot i que les línies de funcionament d'aquesta empresa es marcaran d'acord amb criteris del Consell Regulador, per estatuts, la direcció no podrà recaure sobre el president de la DOQ.